

A gyógyszerész szakirányú szakképzés új rendszeréről

Dr. Vincze Zoltán és dr. Marton Sylvia

16.000

1. Bevezetés, törvényi háttér

Magyarországon a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény átalakította a képzés rendszerét, lefektette az autonóm magyar felsőoktatás alapjait és megteremtette átalakulásának legfontosabb feltételeit. Hatálybalépése után bebizonyosodott, hogy a korábbi kedvezőtlen folyamatok továbbéléséből származó néhány ellentmondás miatt szükséges az alapelvek – pl. minőség, nyitottság, az esélyek kiegyenlítése, a társadalmi-gazdasági szféra és a felsőoktatás kapcsolatának erősítése, autonómia stb. – megtartásával a törvény módosítása.

Az 1996-ban történt utolsó módosítás leglényegesebb változtatásai elsősorban az intézményi rendszer *gazdálkodási szabadságának*, felelősségének, illetve képességének növelésére, a *finanszírozás* szabályainak átértékelésére, a felsőoktatási intézményekben folyó *tudományos kutatómunka* támogatására vonatkoznak.

A törvénymódosítás egyik fő célja egy vertikálisan jobban tagolt képzési rendszer, képzési szerkezet kialakítása volt, amely biztosítja az egyes programok egymásra épülését és a programok közötti átjárhatóságot. Ezt szolgálja mindenekelőtt az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú *szakképzés* felsőoktatási rendszerbe történő beillesztése is.

A törvény megteremti az egységes kreditrendszer bevezethetőségének jogi lehetőségét, mely kijelöli az egyes képzési szintek közötti átmenetet, átjárhatóságot.

A törvény 21. fejezet, 84.§, (1) bekezdése szerint akkreditált rendszerű felsőfokú szakképzés, egyetemi szintű alapképzés, általános- és szakirányú továbbképzés, valamint doktori képzés folyhat a felsőoktatási intézményekben a (2) bekezdésben megadott képzési szinteken:

- „c) egyetemi szintű alapképzés;
- d) posztgraduális képzés
  - egyetemi szakirányú továbbképzés,
  - doktori illetve mesterképzés.”

Ez összeeseng az Európai Egyetemek Magna Chartájában lefektetett alapelvekkel, melyek szerint „az egyetemeknek... a társadalom kulturális, szociális és gazdasági jövője érdekében jelentős erőfeszítéseket kell tenniük különösen a folyamatos továbbképzés terén”. Ez az állásfoglalás éppúgy, mint a fejlett országokban az általánosan követett gyakorlat, az egyetemek feladatává teszi a diploma megszerzése utáni képzést is. Szerre a világon az egyetemeken folynak a posztgraduális képzés fentiekben is említett formái.

Világszerte elfogadott alaptétel, hogy a gyógyszerész-tudományi fakultásokról kikerült hallgatók képzése nem fejeződhet be a diploma megszerzésével. A szakgyógyszerész képzésben eltöltendő idő, a képzés tartalma és a szakvizsga formái országoként változnak.

A hazánkban folyó gyógyszerész képzés, a posztgra-

duális képzés, az általános továbbképzés, a szintentartó továbbképzés, a szakgyógyszerész képzés, a szakgyógyszerészek továbbképzése és a fokozatok megszerzése olyan szakmailag és oktatástechnikailag is szorosan egymásra épülő rendszerben lehet csak hatékony, mely figyelembe veszi a hazánkban kialakult helyzetet, az ebből adódó követelményeket és megkísérli az oktatási, továbbképzési lehetőségek – előbbi igényeket kielégítő – optimális szervezését. Remélhetőleg a posztgraduális képzési forma jelentősége számottevően nőni fog, ha számos állás és munkakör betöltése a jövőben értelemszerűen szakképesítéshez lesz kötve.

Az egyetemeken az elmúlt évtizedekben a legtöbb esetben az az anomál helyzet alakult ki, hogy a támasztható követelményeket kielégítő graduális képzés mellett elmaradt az egyetem saját posztgraduális szervezetének kiépítése, így elmondható, hogy jelenleg a hazai gyógyszerész-tudományi karokon nincs kellően szervezett és harmonizált szakgyógyszerész képzés, az egyetemek jelenleg nem adnak ki másoddiplomát. Az ellentmondás talán onnan is adódik, hogy a graduális képzés felügyeletét az Oktatási Minisztérium, míg a szakképzését és a továbbképzését az Egészségügyi Minisztérium látja el, s a szakképzés bázisaként a korábbi oktatási rendszer a HIETE-t tette meg.

A szakorvosi, szakgyógyszerészi szakképesítés megszerzéséről a sokáig érvényben lévő 9/1978 (XI. 29.) EüM rendelet intézkedett, melyet 1993-ban a Népjóléti Miniszter módosított [6/1993 (II. 19.)], majd 1998-ban az Egészségügyi Miniszter rendeletet bocsátott ki [11/1998 (XII. 11.)] a szakképzés és a továbbképzés szabályozásáról, mely az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény alapján rendelkezik az egészségügyi felsőfokú szakirányú továbbképzés rendszeréről. A rendelet harmonizálja és egységes keretbe foglalja a posztgraduális képzés érintett területeit. A képzés alapvetően az orvostudományi egyetemeken zajlik és a képzés szervezését, felügyeletét, ellenőrzését az egészségügyi miniszter látja el az Egészségügyi Szakképzési és Továbbképzési Tanács (ESZTT), ill. annak három bizottsága közül az Egészségügyi Felsőfokú Szakirányú Szakképzési és Továbbképzési Bizottság (EFSZSZTB) útján.

Az 1999 augusztusában megjelent 125/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet – mely az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzésben részt vevő személyekre, az őket a szakképzésük ideje alatt foglalkoztatókra, ill. a felsőoktatási intézményekre vonatkozik – előírja, hogy a szakképesítés megszerzésének bizonyos időtartamának az ún. *törzsképzési időnek* az idejére a magyar állampolgárok részére az állam központi gyakornoki rendszert hoz létre és működtet, melynek fedezetét az Egészségügyi Minisztérium fejezet éves költségvetési előirányzataiban biztosítja.

A rendelet „egyetlen” hiányossága, hogy bár az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzésben résztvevőkre vonatkozik, 1999. október 1. napjától csak az általános orvosi és fogorvosi oklevéllel rendelkezők részére ad lehetőséget a képzési rendszerbe való belépésre. A gyógyszerészek és pszichológusok számára a hasonló feltételekkel megszerzhető szakképesítés 2000. január elsejei hatállyal érvényes. A diszkriminációnak tűnő csúsztatás oka, hogy a rendelet megjelenése a gyógyszerészi oklevél kiadását követően datálódott, így nem volt mód a törvény által előírt 3 hónap meghirdetési kötelezettség betartására.

A kormányrendelet megjelenését követően az egészségügyi miniszter közzétette a 36/1999 (VIII. 13.) EüM rendeletét, mely az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzésről és továbbképzésről szóló 11/1998 (XII. 11.) EüM rendelet módosítása volt. Az orvosok és fogorvosok számára a rendelet tartalmazza többek között az akkreditáció feltételeit továbbá az alap- és ráépített képzés keretében megszerzhető szakok leírását. Értelemszerűen az előzőekben leírt okok miatt ebben a rendeletben sem szerepeltek a gyógyszerészekre vonatkozó adatok.

Az év végén, mintegy az eddigi szabályozási formák végrehajtási útmutatójaként közlésre került a 66/1999 (XII. 25.) EüM rendelet, mely 2000. január elsején lépett hatályba és tartalmazza a gyógyszerészi oklevéllel rendelkezők által megszerzhető alap- és ráépített szakképesítéseket is. A rendelet 6 §. (1) bekezdése szerint a képzés és a folyamat „...az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképesítésről szóló jogszabály előírásai szerint történik”.

Az egészségügyi felsőfokú szakképzés ezek alapján tehát egységes felépítésű, alapelvei egyaránt vonatkoznak az orvosokra, fogorvosokra, gyógyszerészekre, pszichológusokra. A folyamatos továbbképzés pedig a szakképzés integráns része kell legyen. A szakképzés célja, hogy az orvosok, fogorvosok és gyógyszerészek szakmájukat a korszerű elvek alapján szakszinten legyenek képesek gyakorolni.

2. A szakképzés új rendszere

Tekintettel arra, hogy az új szakképzési rendszer bevezetése ez év január elsejétől kötelező, az elkövetkező négy évben a kétféle képzési forma párhuzamosan zajlik. Mindazok, akik 1999. december 31-ig jelentkeztek szakképzésre, a „rég” feltételek szerint fogják megkapni szakvizsga bizonyítványukat. Számukra a 66/1999 (XII. 25.) EüM rendelet 6.§ (3) bekezdése szerint a jövőbeni ekvivalencia megteremtése érdekében a képzést végző felsőoktatási intézmény kiegészítő feladatok elvégzését írhatja elő.

Az új képzési rendszerbe belépő gyógyszerészek számára a szakképzés megszerzésének feltételeit az alábbiak szerint lehet röviden összefoglalni.

A jelentkezők, akik 1999-ben, ill. 2000-ben szereztek (szerzik) meg gyógyszerészi oklevelüket, első alkalommal felvételi nélkül juthatnak be a képzendők közé. A rendelet tehát az eddigiektől eltérően a rezidensi rendszer

(ld. később) bevezetése miatt nem ír elő kötelező gyakorlati időt a jelentkezés előtt.

A felvettek *első évben* a központi gyakornoki (rezidensi) rendszernek megfelelően a felsőoktatási intézménnyel kerülnek munkaviszonyba és a közalkalmazotti bértáblának megfelelő juttatásban részesülnek. Munkavégzésük az általuk választott szakiránynak megfelelő egyetemi tanszéken, vagy az előszerződésben (ld. később) megjelölt munkahelyen történik. Ez idő alatt mindenki számára teljesen egységes a képzés, függetlenül attól, hogy milyen szakágban kívánja megszerezni a szakképesítést.

A jelölt 6 hónapig az alábbiakban felsorolt ún. *általános ismereteket* sajátítja el (*I. táblázat*), mely az orvosok, fogorvosok számára is előírásra került, természetesen a megfelelő területre jellemző tartalommal megtöltött témákkal jelölve.

I. táblázat

A gyakornoki (rezidensi) rendszer keretében az első hat hónapban kötelezően végzendő tanfolyam tematikája

I. Általános ismeretek

Egészségügyi adminisztráció
Minőségbiztosítás
Egészségügyi gazdasági ismeretek
Egészségügyi és gyógyszerészeti menedzsment
Jogi, etikai és kommunikációs ismeretek
Gyógyszerinformációs rendszerek

A második 6 hónap alatt a választott szakterületnek megfelelően a gyógyszerészet *szakmai ismeretei* szerepelnek a programban. A *II. táblázatban* felsorolt témakörök választhatók:

II. táblázat

A gyakornoki (rezidensi) rendszer keretében a második 6 hónapban kötelezően végzendő tanfolyam tematikája

II. Szakmai ismeretek

Hatóanyag tervezés
Hatóanyag szintézis
Biotekhnológia
Farmakológia, toxikológia
Gyógyszerformulálás
Biofarmácia
Gyógyszeranalitika
Gyógyszerellenőrzés
Klinikai gyógyszerészet
Gyógyszertörzskönyvezés
Farmako-ökonómia
Természetes eredetű hatóanyagok

Mindkét fél év rész- ill. átfogó vizsgákkal zárul és teljesítésük igazolása a kibocsátott lecke-könyvben történik. Az első év sikeres vizsgával (vizsgákkal) való lezárását követően és csakis akkor, a jelölt a tanulmányait az általa választott szakterület képzési rendszerében meghatározott feltételek szerint folytatja tovább (a megszerzhető alap- és ráépített szakképesítéseket az *III. táblázat* tartalmazza).

III. táblázat

A gyógyszerészi oklevéllel rendelkezők által megszerzhető szakgyógyszerészi szakképesítések

„Alap” szakképesítések	
1.	Gyógyszertechnológia
2.	Gyógyszerellenőrzés
3.	Gyógyszerhatástan
4.	Gyógyszerkémia
5.	Társadalomgyógyszerészet (Népegészségügy)
6.	Farmakognózia és fitoterápia
7.	Klinikai laboratóriumi diagnosztika
8.	Gyógyszerellátási gyógyszerészet
9.	Gyógyszerügyi szervezés és igazgatás
10.	Radiógyógyszerészet
11.	Kórházi gyógyszerészet
12.	Klinikai gyógyszerészet

Ráépített szakképesítésként megszerzhető szakmák

1.	Toxicológia
2.	Gyógyszerészi mikrobiológia
3.	Minőségbiztosítás

A teljes képzési rendszerbe való bejutás feltétele, hogy jelentkezéskor a képzendőnek munkahelyi *előszerződéssel* kell rendelkeznie, mely egy nyilatkozat az arra akkreditált munkahelyek valamelyikétől, hogy a szakképzés időtartamára (4 év) biztosítja a jelentkező számára a munkavégzés és a képzésben való részvétel feltételeit.

A törzsképzési időt (1 év) követően a képzés további időtartama (3 év) alatt a jelölt már nem tart fenn munkaviszonyt a felsőoktatási intézménnyel, hanem a vele előszerződést kötött munkahelyhez tartozik. Ez idő alatt köteles az előírt elméleti képzésnek (ld. *IV. táblázat*) megfelelő óraszámú oktatásban részt venni, mely a felsőoktatási intézményben, ill. annak szervezésében, akkreditált képzőhelyen történik.

A 3 év szakirányú szakképzésben eltöltött idő alatt minden szakágban a jelölt munkanaplóban rögzített feladatokat kap és végez, melyek teljesítését a munkahely által biztosított szakképzést végző szakgyógyszerész irányítja és igazolja. Ennek rögzítése a munkanapló bejegye-

IV. táblázat

A gyógyszerészi oklevéllel rendelkezők által megszerzhető szakgyógyszerészi alapszakképzések

Szakma	Szakképzési idő	Szakképzési időn belül végzendő szakgyakorlat és tanfolyam
1. Gyógyszertechnológia	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program, ezen belül 60 óra korszerű gyógyszertechnológia 60 óra folyékony gyógyszerforma 60 óra felszilárd gyógyszerforma 60 óra gyógyszerstabilitás 60 óra biofarmácia-farmakokinetika 30 óra gyógyszeres interakció 30 óra terápiás rendszerek 40 óra szabadon választható tanfolyam
2. Gyógyszerellenőrzés	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program, ezen belül 16 óra speciális képzési eljárások 20 óra termoanalitikai módszerek 52 óra spektroszkópiai módszerek 36 óra analitikai módszerek 60 óra elválasztástechnikai módszerek 24 óra biológiai és mikrobiológiai módszerek 24 óra Helyes Gyógyszertári Gyakorlat alapelvei 6 óra nemzeti gyógyszerellenőrzési rendszer 32 óra szabadon választható tanfolyam
3. Gyógyszerhatástan	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program, ezen belül 35 óra általános farmakológia 10 óra a gyógyszerfejlesztés folyamata 20 óra a központi idegrendszer farmakológiája 20 óra a vegetatív idegrendszer farmakológiája 25 óra a szív és érrendszer farmakológiája 10 óra a vérképzés és véralvadás farmakológiája

(folytatás a következő oldalon)

IV. táblázat folytatása

Szakma	Szakképzési idő	Szakképzési időn belül végzendő szakgyakorlat és tanfolyam
3. Gyógyszerhatástan (folytatás)		10 óra a só- és vízháztartás farmakológiája 10 óra a gyomor és bélrendszer farmakológiája 10 óra a légzőrendszer farmakológiája 20 óra élő kórokozók okozta betegségek kemoterápiája 10 óra a gyulladás farmakológiája 10 óra az immunrendszer farmakológiája 10 óra daganatos betegségekben alkalmazott gyógyszerek 10 óra toxikológiai alapismeretek 40 óra szabadon választható tanfolyam
4. Gyógyszerkémia	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program, ezen belül 30 óra korszerű szintetikus módszerek 30 óra gyógyszerhatás sztereokémiája 30 óra szintetikus gyógyszerkémia 30 óra NMR spektroszkópia 30 óra aszimmetrikus szintézisek 30 óra elválasztástechnikai módszerek 30 óra számítógépes molekulatervelés 10 óra elektronikus szakirodalmazás 50 óra szabadon választható tanfolyam
5. Társadalomgyógyszerészet	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program
6. Farmakognózia és fitoterápia	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program, ezen belül 55 óra farmakognózia aktuális kérdései 25 óra fitotechnológia 50 óra fitokémia, fitoanalitika 50 óra fitoterápia alapjai 30 óra mérgező növények, növényi mérgezések 40 óra szabadon választható tanfolyam
7. Klinikai laboratóriumi diagnosztika	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program, ezen belül 40 óra általános laboratóriumi ismeretek 60 óra klinikai kémia 20 óra terápiás gyógyszer szint monitorozás 20 óra immunológiai és molekuláris biológiai eljárások 20 óra hematológiai vizsgálatok 30 óra mikrobiológia 40 óra szabadon választható tanfolyam
8. Gyógyszerellátási gyógyszerészet	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program, ezen belül 20 óra magyar egészségügy és gyógyszerügy feladatai, felépítése, jogi szabályozása 20 óra gyógyszerterek alapítása, működtetése 20 óra minőségbiztosítás a gyógyszerterekben 20 óra gyógyszerellátás pénzügyi ismeretei 20 óra gyógyszerterei marketing 30 óra vezetési, szervezési, munkajogi ismeretek 100 óra farmakológiai ismeretek 40 óra szabadon választható tanfolyam

(folytatás a következő oldalon)

IV. táblázat folytatása

Szakma	Szakképzési idő	Szakképzési időn belül végzendő szakgyakorlat és tanfolyam
9. Gyógyszerügyi szervezés és igazgatás	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program, ezen belül 10 óra szervezési ismeretek 20 óra vezetési ismeretek 30 óra egészségügyi informatikai ismeretek 30 óra pszichológiai, szociológiai ismeretek 30 óra jogi, igazgatási ismeretek 30 óra gazdasági-vállalkozási ismeretek 10 óra a magyar egészségügy szervezeti felépítése 20 óra gyógyszeripar, gyógyszerkereskedelem 20 óra egészségügyi, gyógyszerügyi marketing 50 óra szabadon választható tanfolyam
10. Radiógyógyszerészet	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program, ezen belül 80 óra sugárvédelem és sugárbiológia 80 óra radiokémia 20 óra radiógyógyszerészet speciális területei 20 óra nukleáris medicina
11. Kórházi gyógyszerészet	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program, ezen belül 60 óra kórházi szervezés és menedzselés 30 óra aszeptikus gyógyszerkészítés és biofarmáciai alapismeretek 50 óra minőségbiztosítás 60 óra terápiás ismeretek, általános klinikai gyógyszerészet 80 óra szabadon választható tanfolyam
12. Klinikai gyógyszerészet	48 hónap	12 hónap törzsképzési program, ezen belül 6 hónap általános ismeretek 6 hónap szakmai ismeretek 36 hónap speciális képzési program, ezen belül 10 óra kommunikációs etika 20 óra klinikai laboratóriumi vizsgálatok 10 óra intenzív/krónikus betegellátás gyógyszerészi vonatkozásai 20 óra keringési betegségek gyógyszerelése 50 óra szabadon választható tanfolyam

zése szerint a leckekönyvben is megtörténik és egyik alapfeltételét képezi a bizonyítvány kiállításának.

Ha a jelölt a négy év gyakorlati és elméleti képzést befejezte és az előírt feladatokat igazolhatóan, sikeresen teljesítette, vizsgára bocsátható, melynek rendszerét, díját az ide vonatkozó rendeletek megadják.

A ráépített szakképzésként megszerezhető szakmák képzési tematikáját az *V. táblázat* ismerteti.

3. Teendők a szakképzési rendszerbe való belépés során

3.1. Akkreditáció

A szakképzésre vonatkozó rendeletek szerint szakgyakorlati képzés és munkavégzés csak akkreditált munkahelyeken történhet. A 36/1999 (VIII. 13.) EüM rendeletben

előírt akkreditációs feltételeket a *VI. táblázat* foglalja össze.

Az akkreditációs folyamat menete az alábbi.

A Magyar Gyógyszerész Kamara törvényben foglalt feladatainak megfelelően együttműködve a képzőhelyekkel többek között részt vállal az akkreditáció lebonyolításában oly módon, hogy az akkreditációs pályázati űrlapot a Gyógyszerészi Hírlap mellékleteként eljuttatja minden gyógyszerészhez. A számításba vehető többi munkáltató felé is továbbítja a pályázati lapot és a jelentkezési útmutatót.

Minden munkáltató eldönti, hogy kíván-e jelentkezni a pályázatra.

A törzs (rezidens) képzés ideje alatt is történhet munkavégzés az előszerződött munkahelyen, annak ellenére, hogy a jelentkező az egyetemekkel áll közalkalmazotti munkaviszonyban.

K. táblázat

A gyógyszerési oklevéllel rendelkező gyógyszerészek által ráépített szakképesítésként megszerzhető szakmák

Szakma	Szakképzési idő (év)	Szakképzési időn belül végzendő minimális kötelező gyakorlat és tanfolyam	Ráépített szakképesítéshez szükséges első szakképesítés
Toxicológia	2	40 óra kötelező 20 óra szabadon választható tanfolyam (a képzőhely által meghirdetett témákban) 100 óra toxicológiai laboratóriumi gyakorlat az elméleti képzés részeként Az elméleti képzés mellett 24 hónapon át folyamatos kötelező gyakorlat akkreditált képzőhelyen	Gyógyszerhatástan
Gyógyszerészi mikrobiológia	2	10 óra általános bakteriológia 10 óra fertőző betegségek immunoprofilaxisa 10 óra mykológia, parazitológia 60 óra mikrobiológiai gyakorlat 40 óra gyógyszerkészítmények mikrobiológiai ellenőrzése gyakorlat Az elméleti képzés mellett 24 hónapon át folyamatos kötelező gyakorlat akkreditált képzőhelyen	Gyógyszerellenőrzés
Minőségbiztosítás	2	10 óra modern gyógyszerformák technológiája 50 óra a gyógyszergyártás minőségbiztosításának gyakorlata 100 óra gyógyszergyári gyakorlat Az elméleti képzés mellett 24 hónapon át folyamatos kötelező gyakorlat akkreditált képzőhelyen	Valamennyi alapszakképzés

A benyújtott pályázatok alapján az egyetemek megfelelő bizottsága és a Kari Tanács jóváhagyja vagy elutasítja az akkreditációt és eldönti, hogy a szakképzés teljes időtartamára, vagy egyes elemeinek teljesítésére ad megbízást a munkahelynek. Döntéséről értesíti a munkahelyet és gondoskodik arról, hogy az akkreditációt elnyert helyekről tájékoztatást kapjanak a jelentkezni kívánók.

Az akkreditációt két évre adják és folyamatosan kérhető.

VI. táblázat

A szakképzési akkreditáció feltételei

A szakképzést végző felsőoktatási intézmény az alábbiak figyelembevételével jogosult szakképzőhelyként akkreditálni az egészségügyi szolgáltatást végző intézményeket, azok osztályait vagy részlegeit:

I. A szakképzés egész időtartamára és valamennyi elemének teljesítésére megfelelő képzőhely:

1. ahol a szakképzést vezető oktató az adott szakterületen legalább 5 éve megszerzett szakképesítéssel és tudományos minősítéssel, a szakképzést végző oktató az adott szakterületen legalább 5 éve megszerzett szakképesítéssel rendelkezik;
2. amely a betegforgalmi és beteg-összetételi adatok alapján alkalmas teljes szakképzési program (de legalább 75%) oktatására. A fennmaradt 25% oktatása a felsőoktatási intézmény által kijelölt más akkreditált képzőhelyen történik;
3. ahol a szükséges kapcsolódó szakterületek és diagnosztikai részlegek elérhetősége és együttműködése biztosított
4. amely rendelkezik a szakmai minimumfeltételek alapján kiadott működési engedéllyel
5. amely rendelkezik belső minőségbiztosítási rendszerrel
6. ahol az adott szakterületre vonatkozó hazai és nemzetközi irodalom, valamint a szükséges oktatási infrastruktúra rendelkezésre áll;
7. ahol rendszeres tudományos tevékenységet végeznek

(folytatás a következő hasábon)

(folytatás az előző hasábról)

II. A szakképzés egyes elemeinek teljesítésére megfelelő képzőhely:

- a) Gyógyintézeti osztály, illetve kutatóintézet esetén
  1. ahol a szakképzést vezető oktató az adott szakterületen legalább 5 éve megszerzett szakképesítéssel és tudományos minősítéssel rendelkezik;
  2. amely a betegforgalmi és beteg-összetételi adatok alapján alkalmas a szakképzési program egyes elemeinek oktatására;
  3. ahol a szakma műveléséhez szükséges kapcsolódó szakterületek és diagnosztikai részlegek az oktatott terület kívánalmának megfelelően rendelkezésre állnak;
  4. amely rendelkezik belső minőségbiztosítási rendszerrel;
  5. ahol az adott szakmára vonatkozó hazai és nemzetközi irodalom, valamint az oktatási infrastruktúra rendelkezésre áll;
- b) Egyéni praxisban történő részképzés feltételei:
  1. ahol a szakképzést vezető oktató az adott szakterületen legalább 5 éve megszerzett szakképesítéssel és tudományos minősítéssel rendelkezik;
  2. amely a betegforgalmi és beteg-összetételi adatok alapján alkalmas a szakképzési program egyes elemeinek oktatására;
  3. amely rendelkezik belső minőségbiztosítási rendszerrel;
  4. ahol az oktató és a felsőoktatási intézmény között rendszeres szakmai kapcsolat áll fenn.

3.2. A szakképzésre jelentkező feladatai

3.2.1. A jelentkezés és a képzésben való részvétel általános szempontjai

A szakképzendőnek állaspályázatot kell benyújtania a meghirdetett álláshelyek egyikére.

Az elnyert álláshely birtokában a szakképzendő és a leendő munkahelye előszerződést köt.

Ebben a szakképzendő vállalja, hogy a központi gyakorlati időszak elteltével végleges munkára irányuló jog-

viszonyt létesít. A munkahely vállalja, hogy a végleges munkaszerződést megkötő, s a törzsképzési idő befejeztével a programnak megfelelően az egyetem által megjelölt helyre irányítja, s álláshelyét a szakképzés befejezéséig fenntartja.

A szakképzendő az előszerződés, valamint a szakképzés megkezdéséhez szükséges dokumentumok birtokában jelentkezik az általa választott egyetem szakképzési csoportjánál, ahol a törzsképzés időszakára központi gyakornoki státuszba kerül. Ezt szerződés erősíti meg, melyben az ehhez kapcsolódó jogokat és kötelezettségeket rögzítik.

A szakképzendő a gyakornoki idő megkezdésekor kapja kézhez a leckekönyvét, az adott képzési forma szerint a képzés különböző programjait.

A szakképzés az első év után gyakorlattal folytatódik, előre meghatározott program szerint, melyet csak akkreditált képzőhelyen lehet teljesíteni, s ennek elveit miniszteri rendelet rögzíti.

Az előírt feladatok maradéktalan teljesítése és a dokumentumok ellenőrzése után az egyetem abszolutoriumot állít ki, melynek birtokában a jelölt szakvizsgára jelentkezhet az ESZTT hivatalánál. A szakvizsga elméleti és gyakorlati részből áll és vizsgabizottság előtt zajlik.

Eredményes vizsga esetén hitelesített szakvizsga bizonyítványt kap a vizsgázó.

A gyógyszerészi oklevéllel rendelkezők által megszerzhető alap szakképesítések szakképzési ideje 48 hónap. Ez 12 hónap törzsképzési és 36 hónap speciális képzési programból tevődik össze.

Az általános gyógyszerészi oklevéllel és valamilyen szakgyógyszerészi képesítéssel rendelkező gyógyszerészek által ráépített szakképesítésként megszerzhető szakok szakképzési ideje 24 hónap.

3.2.2. A szakképzésre történő jelentkezés rendje

3.2.2.1. A jelentkezés feltételei

a) *Álláspályázat benyújtása* az Egészségügyi illetve a Magyar Közlönyben meghirdetett álláshelyek egyikére, melyet a meghirdető bírál el. A pályázat elnyerése után a szakgyógyszerészjelölt és a leendő munkahely szerződést köt. Az előszerződésben a szakgyógyszerészjelölt vállalja, hogy a központi gyakornoki, azaz a törzsképzési időszak befejeztével munkavégzésre irányuló jogviszonyba lép azzal a munkahellyel, amellyel előszerződést kötött. A munkahely pedig vállalja, hogy az álláshelyet fenntartja és a 12 hónapos törzsképzési időszak befejeztével a szakgyógyszerészjelöltet alkalmazza.

b) *Jelentkezés gyógyszerészi nyilvántartásba vétel céljából*

Nyilvántartásba vétel nélkül nem lehet gyógyszerészi tevékenységet folytatni. A nyilvántartásról szükséges tudnivalókat a „Tájékoztató az orvosok/gyógyszerészek országos nyilvántartásba vételéről” c. melléklet foglalja össze.

c) *Jelentkezés kamarai tagságra*

A jelen rendelkezések értelmében csak az folytathat gyógyszerészi tevékenységet, aki a Magyar Gyógyszerész

Kamara tagja. A jelentkezés a helyileg illetékes Kamaránál kell történnjen: be kell mutatni a gyógyszerészi nyilvántartásba vétel igazolását, kérni a kamarai tagok közé vételt és befizetni a kamarai tagdíjat.

d) *Bankszámla nyitás a bérek és egyéb járandóságok átutalása miatt.*

e) *Adóazonosító szám (az APEH-től) megkérése.*

3.2.2.2. A szakgyógyszerészjelölt feladatai:

- Előszerződés kötése
- Megjelöli a kívánt szakképzés irányát és azokat a helyeket, ahol az egyes képzési részelemeket teljesíteni kívánja
- A jelentkezési lap kitöltése (2 pld.), és a kihirdetett határidőn belüli benyújtása (*I. melléklet*)

3.2.2.3. *A jelentkezési lap benyújtásakor szükséges okmányok:*

- a diploma,
- az előszerződés,
- a gyógyszerészi nyilvántartás száma,
- a kamarai tagságot igazoló irat,
- bankszámlaszám,
- két db. igazolványkép,
- személyi igazolvány,
- TAJ szám,
- adóazonosító szám.

3.2.2.4. *A munkába álláshoz szükséges okmányok:*

- erkölcsi bizonyítvány,
- előszerződés,
- adószám (adóigazolvány),
- TAJ szám,
- lakossági folyószámla,
- magánnyugdíjpénztári számlaszám v. belépési nyilatkozat,
- diploma,
- gyógyszerészi nyilvántartási szám,
- kamarai tagságról szóló igazolás,
- ha volt már közalkalmazotti munkaviszonya, az erről szóló igazolás és
- adóbevallás,
- egészségügyi alkalmasságot igazoló orvosi vélemény (egy évnél nem régebbi tüdőszűrő v. mellkasröntgen).

3.2.2.5. *A szakgyógyszerészjelölt a képzési idő alatt szakmaspecifikus leckekönyvet kap.*

3.2.2.6. *A kar szak- és továbbképző csoportja értesítést küld az előszerződést kötött munkahely vezetőjének*

- a központi gyakornok szakképzési rendszerbe történő felvételéről,
- a képzési programról és annak időbeosztásáról.

A kar szak- és továbbképző csoportja visszaigazolja, hogy a szakképzendő jelentkezése beérkezett, s az illető a megjelölt szakképzési programba felvételt nyert. Ebben a visszaigazolásban jelölik meg azt az időpontot is, amikor

..... Egyetem

Jelentkezési lap

az első szakgyógyszerészi szakképesítés megszerzéséhez szükséges szakképzésre az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, valamint az egészségügyi miniszternek az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzésről és továbbképzésről szóló 11/1998. (XII. 11.) EüM. rendelete, valamint annak módosításáról kidott 36/1999. (VIII. 13.) EüM. rendelete értelmében:

A szakképzés megjelölése .....

A jelentkező neve: .....

Születési helye: ..... Születési ideje: .....

Anyja neve: ..... Állampolgársága: .....

Lakcíme (irányítószámmal): .....

Telefon: ..... Telefax: ..... E-mail: .....

A diploma kiállításának helye: ..... kelte: ..... szám: .....

Gyógyszerészi nyilvántartási száma: .....

Kamarai tagsági ig. száma: .....

TAJ szám: ..... Szem. ig. száma: .....

A munkahely megnevezése: .....

címe: .....

A jelentkező bankszámla száma: .....

adóazonosító jele: .....

..... év, ... hónap ..... nap

.....
aláírás

A fenti személy szakképzésre történő jelentkezését támogatom, felkészülését a vonatkozó kormány- és miniszteri rendeletekben [125/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet, 11/1998. (XII. 11.) EüM és 36/1999. (VIII. 13.) EüM rendeletek] szabályozott módon biztosítom.

P.H.

.....
a munkahelyi vezető aláírása

Kitöltendő 2 példányban írógéppel vagy nyomtatott nagybetűvel

A jelentkezési lapot az egyetem ..... Hivatalába kérjük beküldeni

a szakképzendőnek a további teendők meghatározása és a szerződés megkötése céljából az egyetemen jelentkeznie kell.

Befejező mondatok

Az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzésben mindazok részt vehetnek, akik e szakképzési formához szükséges alapképzés sikeres teljesítését bizonyító diplomával, oklevéllel rendelkeznek.

A szakképzésnek mind szakmai, mind eljárási, mind pedig minősítési szempontból egységesnek kell lennie és meg kell felelnie a nemzeti elvárásoknak, az európai ajánlásoknak és a nemzetközi szerződésben foglaltaknak.

Az egyes szakvizsgák jogosultságát eldönteni az igények felmérése nélkül, csak a szakvizsgára eddig jelentkezettek száma alapján nem lehet, ezért célszerű lenne az új képzési rendszer néhány éves tapasztalata alapján egy

átfogó felmérés készítése a valós igények megállapítására.

A szakgyógyszerészi bizonyítvány bizonyos munkakörök ellátására jogosít fel, illetve alapvető feltétele például a személyi jog elnyerésének. Célszerű lenne javaslatot tenni a szakághoz rendelhető munkakörökre is !

*

Az előzőekben közreadottakkal kívántuk kollégáinkat tájékoztatni az új szakgyógyszerész-képzésről, annak reményében, hogy talán sikerült az eddigieknél világosabb képet adni a temivalókról. Amennyiben további információra lenne szükség, kérem forduljanak kérdéseikkel a szerzőkhöz, vagy a Szegedi és a Debreceni Egyetem Gyógyszerésztudományi Karai Dékáni Hivatalaihoz.

Z. Vínce, S. Marton.: *About the new specialisation educational system for the pharmacists.*

(Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Kar; Egyetemi Gyógyszertár
Gyógyszerügyi Szervezési Intézet és Gyógyszerészeti Intézet, 1092 Budapest, Hőgyes E. u. 7-9.)